

Nieuwsbrief INS Updates

Nummer 14, 2021

Redactie: prof. mr. E.C.H.J. Lokin, mr. H.J. de Kloe, mr. E. Ayerdem, mr. R.J.H. Berghuis, mr. J.O. Bijloo, mr. S.J. van den Boogert, mr. A.D. van Dalen, mr. J. van den Dolder, mr. N. Gamliël, mr. G.P. van Hooft, mr. I.F.M. Lakwijk, mr. K.C.S. Meekes, mr. A.M.H. Nolte, mr. J.E. van Nuland, mr. W.P.I.J. Overgoor, mr. B.S. Pronk, mr. dr. S. Renssen, mr. D.R.C. Smit, mr. W.T.N. Vlasveld, mr. J.H.M. van de Wiel en mr. S. Zonneveld.

INHOUDSOPGAVE

Hof

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2021:6396](#) 29-06-2021

Terugneemrecht van de niet-gefaillieerde echtgenoot (art. 61 Fw (oud))

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2021:1851](#) 22-06-2021

Hof Amsterdam: schadevergoedingsvorderingen voortvloeiend uit strafbare feiten zijn altijd schone lei-bestendig. Met wenk.

Rechtbank

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2021:6671](#) 30-06-2021

Misbruik van bevoegdheid door handhaving faillissementsaanvraag

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2021:6315](#) 25-06-2021

(Indirect) bestuurders aansprakelijk voor inhuur personeel op het moment dat het faillissement te verwachten was. Geen misbruik identiteitsverschil

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2021:6037](#) 23-06-2021

Advocaat niet aansprakelijk omdat geen sprake is van een beroepsfout, evenmin van causaal verband

[Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2021:2575](#) 23-06-2021

Kwalificeren erfpachtcanonschulden als boedelschuld?

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2021:4954](#) 16-06-2021

Afwijzing vordering curator ex artikel 843a Rv tot inzage in advocatendossiers

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2021:5041](#) 16-06-2021

Nederlandse schuldenaar beroept zich met succes op verrekening jegens Letse factoringmaatschappij

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2021:4527](#) 02-06-2021

Curatoren worden zonder succes persoonlijk aansprakelijk gesteld

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2021:6168](#) 29-04-2021

Rechter-commissaris weigert machtiging om te procederen tegen de Belastingdienst over verrekening

RECHTSPRAAK

Misbruik van bevoegdheid door handhaving faillissementsaanvraag

Verweerder betwist de vordering van verzoekster, maar heeft een bankgarantie aangeboden. Onder die omstandigheden pleegt verzoekster misbruik van bevoegdheid door de faillissementsaanvraag te handhaven. Het verzoek wordt afgewezen en verzoekster wordt veroordeeld in de proceskosten.

Verzoekster heeft in 2016 een pand gekocht van een maatschap en dit pand vervolgens aan de maatschap verhuurd. Verweerder, een van de maten, is door de kantonrechter veroordeeld tot betaling van huur tot en met (volgens verzoekster) augustus 2019. Deze vordering heeft verweerder voldaan, maar alle daarna verschenen huurtermijnen heeft verweerder niet voldaan omdat hij de vordering van verzoekster betwist. Verweerder heeft voorgesteld een bankgarantie te stellen in afwachting van een definitief oordeel in de procedure die tussen partijen aanhangig is. Als alternatief heeft hij voorgesteld de vordering te betalen, waarbij verzoekster een bankgarantie zou moeten stellen. Verzoekster heeft deze voorstellen afgewezen.

In deze procedure verzoekt verzoekster de faillietverklaring van verweerder. De rechtbank wijst het verzoek af. Verweerder is in beroep gegaan tegen het vonnis waarin de kantonrechter voor recht heeft verklaard dat sprake is van een huurovereenkomst waarin verweerder tekort is geschoten en heeft dit oordeel gemotiveerd bestreden. Omdat een verklaring voor recht niet uitvoerbaar bij voorraad kan worden verklaard, heeft het hoger beroep schorsende werking. Daarom is niet summierlijk gebleken van het vorderingsrecht van verzoekster. De aangevoerde steunvorderingen zien op hypothecaire geldleningen waarvan de rente- en aflossingsverplichtingen worden voldaan. Verweerder is ook in staat de gestelde vordering van verzoekster te voldoen, nu een bedrag ter hoogte van die vermeende vordering op de derdengeldenrekening van zijn advocaat is gestort. Verweerder verkeert daarom niet in de staat dat hij heeft opgehouden te betalen.

De rechtbank overweegt dat verzoekster misbruik van bevoegdheid pleegt door de

faillissementsaanvraag te handhaven, terwijl verweerder de vordering betwist en een bankgarantie (of betaling tegen afgifte van een bankgarantie) heeft aangeboden. Verzoekster wordt (daarom) veroordeeld in de proceskosten.

H.J. de Kloe, juli 2021

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 30-06-2021

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2021:6671

Zaaknummer: C/09/612621 / FT RK 21/431

Rechters: R.G.C. Veneman

Advocaten: J. Meuleman, A.S. Snel, M.J.H. Vermeeren en I.R. Köhne

Wetsartikelen: 6 lid 3 Fw

RECHTSPRAAK

Rechter-commissaris weigert machtiging om te procederen tegen de Belastingdienst over verrekening

De te verwachten netto-opbrengst van de procedure is beperkt en weegt niet op tegen het belang bij een voortvarende afwikkeling van het faillissement.

De curator verzoekt op grond van artikel 68 lid 2 Fw een machtiging van de rechter-commissaris om de Belastingdienst in rechte te betrekken. De Belastingdienst heeft een aan de curator verleende btw-teruggaaf verrekend met een loonbelastingsschuld die is ontstaan voor faillissement. De curator meent dat een dergelijke verrekening in strijd is met artikel 53 Fw. Ook meent de curator dat niet de schuldenaar een btw-vordering heeft op de fiscus, maar de fiscale eenheid. De Belastingdienst meent wel bevoegd te zijn tot verrekening, omdat de btw-teruggaaf voortvloeit uit diensten of leveringen die voor faillissement zijn verricht.

De rechter-commissaris heeft de curator en de Belastingdienst gehoord. Tijdens de zitting is het partijen niet gelukt een schikking te treffen. Partijen hebben afgesproken te overleggen over het via de rechter stellen van prejudiciële vragen aan de Hoge Raad. De Belastingdienst heeft na intern onderzoek geconcludeerd dat er geen andere geschillen bekend zijn over dezelfde situatie, zodat niet is voldaan aan artikel 392 Rv. De Belastingdienst ondersteunt daarom niet het stellen van prejudiciële vragen, maar wil wel meewerken aan sprongcassatie.

De rechter-commissaris verleent geen machtiging voor het voeren van de procedure. De reden daarvoor is dat de rechtsvraag die voorligt niet is uitgekristalliseerd, terwijl het belang (ongeveer € 44.000) relatief beperkt is. De te verwachten netto-opbrengst weegt daarom niet op tegen het belang bij een voortvarende afwikkeling van het inmiddels al zeven jaar lopende faillissement.

H.J. de Kloe, juli 2021

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 29-04-2021

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2021:6168

Zaaknummer: 14-767 FT EA

Rechters: J.C.A.T. Frima

Advocaten: E.E. Schipper en A.J. Tekstra

Wetsartikelen: 53 Fw en 29 wet OB

RECHTSPRAAK

(Indirect) bestuurders aansprakelijk voor inhuur personeel op het moment dat het faillissement te verwachten was. Geen misbruik identiteitsverschil

Persoonlijk ernstig verwijt vanwege het door een zustermaatschappij aan laten gaan van verplichtingen waarvan duidelijk was dat deze niet konden worden nagekomen.

In deze zaak worden de zustermaatschappij en haar (indirect) bestuurders ('Schotte c.s.') van een gefailleerde vennootschap ('VV Demolition') door Tyr B.V. ('Tyr') aangesproken voor betaling van het door failliet onbetaald gelaten facturen omdat sprake zou zijn van vereenzelviging c.q. onrechtmatig handelen.

Schotte c.s. bestaat uit Schotte B.V. en haar indirect bestuurders. Schotte B.V. heette tot december 2019 Schotte Exploitatie Nieuwerkerk B.V. Tot december 2019 werd de naam Schotte B.V. gebruikt door een zustervennootschap van Schotte, welke zustervennootschap vanaf december 2019 'Schotte Sloopwerken B.V.' is gaan heten. Schotte Sloopwerken B.V. is op 3 maart 2020 in staat van faillissement verklaard. Kort voor het faillissement is de naam van Schotte Sloopwerken gewijzigd in 'VV Demolition B.V.'

Tyr legt het volgende aan haar vordering ten grondslag. Schotte heeft de oude naam van VV Demolition, voorheen Schotte B.V., overgenomen. Schotte, die dezelfde bestuurder en aandeelhouder als VV Demolition heeft en die vanaf hetzelfde adres haar bedrijfsactiviteiten verricht, heeft de activiteiten van VV Demolition feitelijk voortgezet. De vennootschappen zijn met elkaar verweven. Schotte heeft daarom misbruik gemaakt van identiteitsverschil om onder meer Tyr te benadelen. Schotte kan daarom vereenzelvigd worden met VV Demolition. Subsidiair stelt Tyr dat Schotte aansprakelijk is op grond van onrechtmatige daad. Ook de (indirect) bestuurders zijn volgens Tyr aansprakelijk op grond van artikel 6:162 BW (jo. art. 2:11 BW). Schotte c.s. voert verweer.

De kantonrechter overweegt dat uit het *Rainbow*-arrest (HR 13 oktober 2000, ECLI:NL:HR:2000:AA7480) volgt dat misbruik kan worden gemaakt van het verschil van

identiteit tussen rechtspersonen. Dergelijk misbruik dient volgens de Hoge Raad in de regel te worden aangemerkt als een onrechtmatige daad, die verplicht tot het vergoeden van de schade die door dat misbruik aan derden is toegebracht. Onder uitzonderlijke omstandigheden is vereenzelviging van de betrokken rechtspersonen de meest aangewezen vorm van redres.

Voor wat betreft de vordering jegens Schotte heeft Tyr gesteld dat het door de naamswijzigingen van Schotte en VV Demolition niet duidelijk was dat de vennootschap waarmee zij contracteerde, afstevende op een faillissement. De kantonrechter oordeelt dat dit onvoldoende is om vereenzelviging of onrechtmatig handelen aan te nemen.

Met betrekking tot de vraag of de (indirect) bestuurders aansprakelijk zijn voor de door Tyr gestelde geleden schade, overweegt de kantonrechter het volgende. Dat ten tijde van de totstandkoming van de overeenkomst(en) van opdracht tot ultimo 2019 bekend was dat VV Demolition haar verplichtingen niet zou (kunnen) nakomen is door de (indirect) bestuurders gemotiveerd betwist en vervolgens door Tyr niet nader onderbouwd. Dat toen reeds sprake was van een bestaande bankgarantie aan een andere wederpartij van VV Demolition doet daar niet aan af. Niet (voldoende concreet) gebleken is dat er toen reden was om te veronderstellen dat die bankgarantie zou worden uitgewonnen terwijl evenmin, anders dan Tyr voorstaat, VV Demolition gehouden was om Tyr van het bestaan van deze bankgarantie op de hoogte te stellen. Dit brengt mee dat de vordering voor zover gebaseerd op de overeenkomsten met betrekking tot de werkzaamheden verricht tot eind 2019 reeds om die reden niet voor toewijzing in aanmerking komt.

Dit ligt anders met betrekking tot de opdracht voor de werkzaamheden in week 8, 9 en 10 van 2020. De (indirect) bestuurders zijn aansprakelijk voor de schade die voortvloeit uit onbetaald laten van deze facturen, namelijk een bedrag van € 5.432,90. Hun kan een persoonlijk ernstig verwijt worden gemaakt van het feit dat VV Demolition op 10/11 februari 2020 nog een verplichting is aangegaan met Tyr terwijl toen reeds bekend was dat de daaruit voortvloeiende verplichtingen niet door VV Demolition zouden kunnen worden nagekomen en dat VV Demolition ook geen verhaal zou bieden voor de schade.

J. van den Dolder, juli 2021

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 25-06-2021

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2021:6315

Zaaknummer: 8814895 CV EXPL 20-36032

Rechters: A.M. van Kalmthout

Advocaten: J.J.F.M. Konings en J.J. Dekker

Wetsartikelen: 6:162 BW

RECHTSPRAAK

Terugneemrecht van de niet-gefaillieerde echtgenoot (art. 61 Fw (oud))

Geruime tijd voor faillissement hebben echtgenoten het huwelijksregime gewijzigd in uitsluiting van iedere gemeenschap. Toebedeelde goederen vallen echter toch in de faillissementsboedel. Stelplicht en bewijslast ligt bij de niet-gefaillieerde echtgenoot.

A en B zijn in 1978 in gemeenschap van goederen getrouwd. Zij hebben in 2008 hun huwelijksgoederenregime gewijzigd in de uitsluiting van iedere gemeenschap. In december 2017 is A in staat van faillissement verklaard. De curator van A stelt zich op het standpunt dat een aantal van de in 2008 aan B toebedeelde goederen, deel uitmaken van de faillissementsboedel. De goederen die aan B zijn toebedeeld en in deze procedure een rol spelen zijn een woning, een personenauto en de creditsaldi op een drietal bankrekeningen.

In eerste aanleg heeft de rechtbank geoordeeld dat al deze goederen inderdaad deel uitmaken van de faillissementsboedel. B gaat in hoger beroep.

Op grond van artikel 61 Fw heeft de echtgenoot van de schuldenaar een terugneemrecht van alle goederen die hem toebehoren en die niet in de huwelijksgemeenschap vallen. In januari 2018 is dit artikel gewijzigd. Het faillissement van A is voor die datum uitgesproken, en dus is op grond van het overgangsrecht het oude artikel 61 Fw van toepassing.

Het hof oordeelt onder verwijzing naar rechtspraak van de Hoge Raad dat artikel 61 Fw (oud) niet alleen geldt voor echtgenoten die (nog) in enige gemeenschap van goederen zijn gehuwd op het moment dat het faillissement van één van hen wordt uitgesproken, maar in elk geval waarin de gefaillieerde gehuwd is. Artikel 61 Fw (oud) strekt ter bescherming van zowel de niet-gefaillieerde echtgenoot als de gezamenlijke schuldeisers. Aan de niet-gefaillieerde echtgenoot wordt het mogelijk gemaakt om de hem persoonlijk toebehorende goederen uit de faillissementsboedel terug te nemen, terwijl stringente bewijs(last)regels samenspanning tussen de gefaillieerde en de echtgenoot ter benadeling van de schuldeisers tegengaan. Die samenspanning zou zich kunnen voordoen door staande het huwelijk het goederenregime te

wijzigen van enige gemeenschap in uitsluiting van iedere gemeenschap waarbij de gemeenschappelijke goederen worden gewaardeerd en verdeeld op een zodanige wijze dat deze onttrokken worden aan het verhaal door schuldeisers van de echtgenoot die later faillieert.

Vervolgens bespreekt het hof het juridisch kader van artikel 61 Fw (oud). Artikel 61 lid 1 Fw stelt buiten twijfel dat de niet-gefaillieerde echtgenoot niet met zijn privévermogen deelt in het faillissement van de gefaillieerde echtgenoot.

Lid 1 betreft alle (soorten van) goederen en geeft als eerste vereiste dat de niet-gefaillieerde echtgenoot aantoont dat het betreffende goed hem in eigendom toebehoort. Bij registergoederen (zoals een onroerend goed) en goederen op naam (zoals vorderingen op een bank onder een rekening-courant of een spaarrekening) kan dat bewijs eenvoudig worden geleverd door naar de (notariële) aktes te verwijzen waarin de verkrijging van het registergoed of de bankrekening is vastgelegd.

Lid 3 (oud) regelt de situatie dat de niet gefaillieerde echtgenoot rechten aan toonder en zaken die geen registergoed zijn wil terugnemen. Lid 3 (oud) is voor de onderhavige zaak van belang met betrekking tot de auto (een zaak, geen registergoed), waarvan B stelt dat die tot haar privévermogen behoort. Het eigendomsrecht van B dient met schriftelijke bewijsstukken ('door beschrijving of bescheiden') te blijken, mondeling bewijs is onvoldoende.

Lid 4 (oud) geeft een nog verdergaande regel voor alle goederen die zijn voortgesproten uit belegging of wederbelegging. Schriftelijk ('door bescheiden') dient de niet gefaillieerde echtgenoot 'ten genoeg van de rechter' aan te tonen dat de goederen voor meer dan de helft uit privémiddelen (eigen vermogen of eigen inkomsten) zijn verworven. Voor de onderhavige zaak is het vierde lid van belang voor de woning, de creditsaldi en de auto, omdat voor al deze goederen geldt dat B ze niet bij het aangaan van het huwelijk heeft aangebracht en deze gedurende het huwelijk zijn verworven met betalingen van bankrekeningen. Daarom geldt voor alle goederen in deze zaak dat deze zijn verworven door belegging of wederbelegging.

Daarnaast is van belang dat uit de ruime omschrijving van het onder het faillissement van de schuldenaar vallende vermogen (art. 20 Fw) en de bepalingen van lid 1, 3 en 4 van artikel 61 Fw (oud) in onderling verband, volgt dat de stelplicht dat en waarom de betreffende goederen buiten de faillissementsboedel vallen en de bewijslast (zowel bewijsaandragplicht als bewijsrisico) dat de betreffende goederen voor meer dan de helft uit privémiddelen zijn verworven of voortgesproten bij de niet-gefaillieerde echtgenoot liggen.

De regeling van artikel 61 lid 3 en 4 Fw (oud) brengt daarom mee dat B voor het door haar ingeroepen recht van terugneming dient aan te tonen dat de woning, de auto en de creditsaldi

aan haar toebehoren en tevens dat deze goederen voor meer dan de helft uit haar eigen vermogen of eigen bronnen van inkomsten zijn verkregen of voortgesproten. Dat bewijs dient schriftelijk te worden geleverd.

Hierin is B niet geslaagd. Na onderzoek komt het hof tot de conclusie dat B met betrekking tot de woning, de auto en de creditsaldi geen beroep op het terugneemrecht toekomt. Het hof bekrachtigt het vonnis van de rechtbank.

V.G.M. Leferink, juli 2021

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 29-06-2021

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2021:6396

Zaaknummer: 200.251.249/01

Rechters: W.P. Sprenger, M.M.A. Wind en G. van Rijssen

Advocaten: J.M. Pol en Y.M. Prins

Wetsartikelen: 61 Fw (oud)

RECHTSPRAAK

Kwalificeren erfpachtcanonschulden als boedelschuld?

De erfpachtcanonschulden kwalificeren niet als boedelschuld en curatoren zijn noch q.q. noch pro se aansprakelijk voor die schulden. Ook is geen sprake van ongerechtvaardigde verrijking van de boedel.

North Refinery en GOC maakten deel uit van dezelfde groep vennootschappen. Het terrein waarop de onderneming van North Refinery gevestigd was, heeft GOC van GSP in erfpacht gekregen en aan North Refinery ter beschikking gesteld. North Refinery heeft daarnaast een huurovereenkomst gesloten met GSP voor de huur van een parkeerplaats en opstellocatie, gelegen naast het aan GOC in erfpacht gegeven terrein. Op 24 februari 2015 zijn North Refinery en GOC failliet verklaard.

Tot aan en ook na de faillissementsdatum had GOC een betalingsachterstand (opgelopen) bij GSP inzake de erfpachtcanon (€ 178.394,00 voor datum faillissement en € 1.171.201,14 na datum faillissement). GSP heeft daarnaast een vordering op North Refinery voor onbetaalde huur ten belope van € 14.717,78. GSP heeft aan de curator een retentierecht jegens de boedel van North Refinery ingeroepen. Nadat curatoren een installatie op het terrein hadden verkocht, is discussie ontstaan over de verkoopopbrengst.

In deze zaak liggen diverse vorderingen ter beoordeling voor. Kort weergegeven komt het op het volgende neer. GSP stelt dat de aan haar toekomende erfpachtcanon en huur als boedelschuld kwalificeren. Daarnaast vordert GSP afdracht van de verkoopopbrengst in verband met het retentierecht. GSP vordert een en ander ook steeds jegens de curatoren q.q. en pro se. Hierna zal worden ingegaan op de beoordeling van de rechtbank van de vordering van GSP om voor recht te verklaren dat de erfpachtcanon een boedelschuld is en of curatoren gehouden zijn om deze boedelschuld q.q. en/of pro se te voldoen.

Onder verwijzing naar het arrest van de Hoge Raad *Koot Beheer/Tideman q.q.* schetst de rechtbank het juridisch kader van boedelschulden. De rechtbank overweegt dat op grond van de Faillissementswet boedelschulden ontstaan (1) hetzij ingevolge de wet, (2) hetzij omdat zij door de curator in zijn hoedanigheid zijn aangegaan, (3) hetzij omdat zij een gevolg zijn van een handelen van de curator in strijd met een door hem in zijn hoedanigheid na te leven

verbintenis.

De rechtbank concludeert dat de vanaf datum faillissement ontstane erfpachtcanonschulden niet kwalificeren als boedelschuld ingevolge de wet. Dat dit wel het geval is voor andere periodiek te betalen sommen, zoals huur- en pachtschulden, maakt dat niet anders. Niet blijkt dat de wetgever zou hebben beoogd dat erfpachtcanonschulden kwalificeren als boedelschuld.

Voorts beoordeelt de rechtbank aan de hand van de wilsvertrouwensleer (art. 3:33 BW en 3:35 BW) of de curator de schuld is aangegaan. Daarbij is vereist dat de wederpartij er gerechtvaardigd op mocht vertrouwen dat de wil van de curator erop was gericht om een boedelschuld op zich te nemen. De rechtbank oordeelt dat de betalingsverplichting niet is ontstaan door enig handelen van de curator. Het betoog van GSP dat de curator het bedrijf heeft voortgezet met gebruik van het erfpachtrecht, zodat sprake zou zijn van een boedelschuld, wordt door de rechtbank afgewezen. De erfpacht liep immers na het faillissement van GOC door en kon niet door de curator worden beëindigd.

Tot slot beoordeelt de rechtbank of sprake is van een handelen van de curator in strijd met een in hoedanigheid na te leven verbintenis of verplichting. De rechtbank overweegt dat ten aanzien van de betaling van de erfpachtcanon geen sprake is van een als goederenrechtelijke verplichting door de curator in hoedanigheid na te komen verbintenis of verplichting, zodat geen sprake is van een boedelschuld.

Ten aanzien van de gevorderde pro se aansprakelijkheid van de curator overweegt de rechtbank dat de erfpacht na het faillissement van GOC doorliep en dat de curator de erfpacht niet kon opzeggen. Daarom kan de curator ook geen persoonlijk verwijt worden gemaakt van het doorlopen van de erfpachtrelatie.

GSP stelt dat ook als geen sprake is van een boedelschuld, de boedel ongerechtvaardigd is verrijkt. De rechtbank oordeelt dat niet is voldaan aan de vereisten voor het aannemen van ongerechtvaardigde verrijking. Ook na faillissement was GOC nog steeds gerechtigd tot het gebruik van de erfpachtpercelen en was de boedel erfpachtcanon aan GSP verschuldigd, zodat sprake was van een redelijke grond voor het gebruik van de percelen.

Kort en goed, de erfpachtcanonschulden kwalificeren niet als boedelschuld en curatoren zijn noch q.q. noch pro se aansprakelijk voor die schulden. Ook is geen sprake van ongerechtvaardigde verrijking van de boedel.

D.R.C. Smit, juli 2021

Instantie: Rechtbank Noord-Nederland

Datum uitspraak: 23-06-2021

ECLI: ECLI:NL:RBNNE:2021:2575

Zaaknummer: C/18/185350

Rechters: M. Griffioen, P.J. Duinkerken en M.A.B. Faber-Siermann

Advocaten: J.M.H.W. Bindels

Wetsartikelen: 39 Fw en 24 Fw

RECHTSPRAAK

Hof Amsterdam: schadevergoedingsvorderingen voortvloeiend uit strafbare feiten zijn altijd schone lei-bestendig. Met wenk.

Hoewel de tekst van de laatste volzin van artikel 358 lid 4 Fw anders kan doen vermoeden, hoeft een schadevergoedingsvordering niet ex artikel 51f Sv aan de strafrechter te zijn voorgelegd om uitgezonderd te zijn van de schone lei.

De casus

Appellant ('X') pleegt in de periode van 2002 tot 2005 een reeks van strafbare feiten jegens een minderjarig slachtoffer ('Y'). Op het moment dat daarvoor tegen X de strafrechtelijke procedure van start gaat (in 2005 of vroeg in 2006), is Y nog immer minderjarig. In de strafrechtelijke procedure wordt namens Y een beperkte schadevergoedingsvordering (hoofdsom € 3.968,00) ingesteld op de voet van artikel 51f Sv. De tenlastegelegde strafbare feiten worden bewezen verklaard. X wordt (in drie instanties) veroordeeld tot gevangenisstraf. Ook de schadevergoedingsvordering van Y wordt toegewezen in strafrechtelijke procedure.

Enkele jaren later, als Y inmiddels meerderjarig is, voert zij tegen X een civielrechtelijke procedure, waarin zij op grond van dezelfde strafbare feiten een omvangrijkere schadevergoeding van X vordert, onder meer voor in de tussenliggende jaren verschenen medische kosten en opgelopen studievertraging wegens posttraumatische stress. In de civielrechtelijke procedure wordt – na vrij uitgebreid inhoudelijk verweer van X – bij vonnis van 20 april 2011 een schadevergoeding van € 86.068,12 toegewezen. Het civielrechtelijke vonnis is in kracht van gewijsde gegaan.

X voldoet niet vrijwillig aan het civielrechtelijke schadevergoedingsvonnis van 20 april 2011. Pogingen tot executie falen. Bij vonnis van 3 december 2015 wordt X tot de wettelijke schuldsaneringsregeling voor natuurlijke personen toegelaten, welke schuldsanering op 8 januari 2019 eindigt met verlening van de schone lei.

Na het einde van de schuldsanering hervat Y de pogingen tot executie van het civielrechtelijke schadevergoedingsvonnis, onder meer door op 20 december 2019 loonbeslag te laten leggen. Daartegen komt X in het geweer, resulterende in het onderhavige executiegeschil. X stelt zich op het standpunt dat de toekenning van de schone lei aan het einde van zijn schuldsanering op grond van artikel 358 lid 1 Fw tot gevolg heeft dat de civielrechtelijke schadevergoedingsvordering van Y niet meer afdwingbaar is.

In eerste aanleg heeft de rechtbank beslist dat de vordering van Y een door de burgerlijke rechter vastgestelde veroordeling tot schadevergoeding aan een benadeelde partij bij een strafzaak is, zoals bedoeld in de laatste zin van het vierde lid van artikel 358 Fw, en daarom uitgezonderd is van de werking van de schone lei. Tegen die beslissing richt zich het onderhavige hoger beroep van X.

Het hoger beroep

Hoewel de precieze inhoud van de grieven van X in het arrest niet wordt weergegeven, blijkt uit de motivering van het gerechtshof dat X in ieder geval heeft gewezen op de letterlijke tekst van artikel 358 lid 4 Fw. Die tekst houdt in dat schadevergoedingsvorderingen die voortvloeien uit voeging in een strafrechtelijke procedure zijn uitgezonderd van de schone lei (art. 358 lid 4 onder d Fw) en dat met een dusdanige vordering gelijkgesteld wordt: 'een vordering die voortvloeit uit een in kracht van gewijsde gegane veroordeling tot betaling van schadevergoeding die is vastgesteld door de burgerlijke rechter *nadat de strafrechter die over het misdrijf of de overtreding heeft geoordeeld, heeft vastgesteld dat de vordering tot betaling van schadevergoeding of een deel daarvan slechts bij de burgerlijke rechter kan worden aangebracht*' [cursivering IL]. Ten aanzien van de door Y gevorderde nadere schadevergoeding (zoals die op 20 april 2011 is toegewezen) heeft de strafrechter echter nooit vastgesteld dat deze alleen bij de burgerlijke rechter kon worden aangebracht. De schadevergoedingsvordering die door de burgerlijke rechter aan Y is toegewezen, was ten tijde van de strafrechtelijke procedure nog helemaal niet in beeld.

De beoordeling

Het gerechtshof oordeelt, net als de rechtbank in eerste aanleg, dat de civielrechtelijke vordering van Y toch gelijkgesteld moet worden aan een strafrechtelijke veroordeling tot schadevergoeding aan een benadeelde partij (zoals bedoeld onder d in het vierde lid van art. 358 Fw). Doorslaggevend hiervoor is dat de schadevergoedingsplicht betrekking heeft op exact dezelfde feiten als waarvoor X strafrechtelijk veroordeeld is en ook strekt tot vergoeding van schade die uit die feiten voortvloeit. Het gerechtshof maakt uit de formulering van het vierde lid van artikel 358 Fw als geheel en uit de parlementaire geschiedenis op, dat de wetgever *alle*

geldvorderingen die voortvloeien uit een strafrechtelijke veroordeling categorisch buiten de werking van de schone lei heeft willen houden. Het enkele feit dat in het onderhavige geval de uitgebreidere schadevergoedingsvordering rechtstreeks aan de civiele rechter is voorgelegd zonder dat deze eerst formeel door de strafrechter te ingewikkeld is bevonden voor afdoening binnen het strafproces, is volgens het gerechtshof geen reden om de vordering van Y wel onder de schone lei te laten vallen. Het hof ziet in de wettekst en in de parlementaire geschiedenis geen reden om aan te nemen dat de wetgever een dergelijk formeel criterium voor de toepassing van het vierde lid van artikel 358 Fw wilde aanleggen.

Het hof neemt ook in aanmerking dat Y tijdens de strafrechtelijke procedure feitelijk niet de mogelijkheid had om de uitgebreidere schadevergoedingsvordering in te stellen op de voet van artikel 51f Sv, omdat de desbetreffende schade zich toen nog niet had geopenbaard. Nu X zelf niets heeft aangevoerd wat erop duidt dat Y wel de mogelijkheid heeft gehad (maar heeft laten liggen) om de uitgebreidere schadevergoedingsvordering aan de strafrechter voor te leggen, oordeelt het hof dat het 'niet aangaat' om het aan Y tegen te werpen dat de strafrechter niet heeft vastgesteld dat de vordering slechts bij de burgerlijke rechter kon worden aangebracht.

Daar komt volgens het hof nog bij dat met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid kan worden aangenomen dat als de uitgebreidere schadevergoedingsvordering in de strafrechtelijke procedure zou zijn voorgelegd, de strafrechter daadwerkelijk zou hebben vastgesteld dat die vordering bij de burgerlijke rechter thuishoorde. De vordering was naar het oordeel van het hof te ingewikkeld om in het strafproces te worden beoordeeld. Aan dat oordeel legt het hof mede ten grondslag dat X in de civielrechtelijke procedure gemotiveerd verweer heeft gevoerd.

Wenk

Het gerechtshof Amsterdam heeft op basis van de wettekst en de memorie van toelichting bij artikel 358 lid 4 Fw beslist dat een schadevergoedingsschuld aan de benadeelde van een strafbaar feit nooit onder de schone lei van de WSNP valt, ook niet als de schadevergoedingsvordering van de benadeelde nimmer bij de strafrechter heeft voorgelegen. Van de door het strafbare feit benadeelde partij hoeft volgens het hof niet te worden verlangd dat deze een complexe schadevergoedingsvordering – die naar verwachting niet-ontvankelijk zal worden verklaard op de voet van artikel 361 lid 3 Sv – aan de strafrechter voorlegt, louter om een formele verwijzing naar de burgerlijke rechter te verkrijgen en zo aan de letterlijke tekst van de laatste volzin van artikel 358 lid 4 Fw te voldoen.

Het hof schraagt zijn conclusie over de betekenis van artikel 358 lid 4 Fw onder meer met een

a contrario-redenering. Het hof verwijst in dit kader naar het op 18 april 2002 geuite voornemen van de minister van Justitie om niet alleen schadevergoedingsvorderingen uit strafbare feiten, maar ook schadevergoedingsvorderingen uit zuiver civielrechtelijke onrechtmatige daad met een 'vergelijkbare ernstige achtergrond' van de schone lei of zelfs van de hele schuldsaneringsregeling uit te zonderen (*Kamerstukken II* 2001/02, 28258, nr. 2; zie ook het kabinetsstandpunt naar aanleiding van de evaluatie van de wsnp van 27 februari 2002). De vraag wanneer een onrechtmatige daad zodanig ernstig is dat deze met een strafrechtelijk (voor vervolging voldoende) relevant feit vergelijkbaar moet worden geacht, zou echter tot dusdanige rechtsonzekerheid leiden, dat het wetsvoorstel uiteindelijk beperkt is tot schadevergoedingsvorderingen uit daadwerkelijk vervolgte strafbare feiten. Uit het feit dat aanvankelijk een ruimer bereik van artikel 358 lid 4 Fw beoogd was en dat bereik alleen uit oogpunt van rechtszekerheid beperkt is, leidt het hof af dat het niet de bedoeling van de wetgever zal zijn geweest om nog een verdere beperking aan te brengen dan voor de rechtszekerheid noodzakelijk is. Zodra de schuldenaar strafrechtelijk is veroordeeld voor het aan de schadevergoedingsvordering ten grondslag liggende feit, is de schadevergoeding volgens het hof dus 'schone lei-bestendig'.

Voor de volledigheid zij opgemerkt dat de tekst van artikel 358 lid 4 onder d Fw (nog) verwijst naar artikel 51a Sv als wettelijke grondslag voor de gevoegde behandeling van een schadevergoedingsvordering van een benadeelde partij in het strafproces. Sinds inwerkingtreding van de wet van 17 december 2009 (inwerkingstredingsdatum 1 januari 2011) is die grondslag echter verplaatst naar artikel 51f Sv.

I.F.M. Lakwijk, juli 2021

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 22-06-2021

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2021:1851

Zaaknummer: 200.280.508/01

Rechters: W.H.F.M. Cortenraad, R.J.M. Smit en A.C.M. Kuypers

Advocaten: A.R. van Dolder en F.J.J. Baars

Wetsartikelen: 358 Fw en 51f Sv

RECHTSPRAAK

Nederlandse schuldenaar beroept zich met succes op verrekening jegens Letse factoringmaatschappij

De Unidroit Convention on International Factoring is van toepassing op de factoring zodat een eventueel verrekeningsverbod in het cessiecertificaat opzij wordt gezet.

De Letse vennootschap Citadele heeft een vordering van Baltic Polymers ('Baltic') op MMF transparant B.V. ('MMF') gecedeerd gekregen. MMF stelt dat zij een (tegen)vordering heeft op Baltic en beroept zich op verrekening. Volgens Citadele is MMF niet gerechtigd tot inning van die vordering, is verrekening niet toegestaan en heeft MMF geen rechtsgeldig beroep op verrekening gedaan. De rechtbank oordeelt ten eerste dat de Nederlandse rechter rechtsmacht toekomt op grond van artikel 4 Brussel-I verordening. Voorts is op grond van artikel 14 lid 2 Rome-I verordening Lets recht van toepassing op de rechtsverhouding tussen Citadele (cessionaris) en MMF (schuldenaar).

Het inhoudelijke oordeel van de rechtbank is als volgt. Uit een overgelegde verklaring van ABN Amro volgt dat ABN Amro enkel een pandrecht heeft (gehad) op de vorderingen van MMF en dat MMF altijd bevoegd is gebleven de vorderingen op Baltic te innen. Dit leidt tot de conclusie dat MMF de rechthebbende is (gebleven) van haar vordering op Baltic, omdat geen sprake is van cessie van deze vordering aan ABN Amro. Vervolgens ligt de vraag voor of het MMF is toegestaan haar vordering op Baltic te verrekenen met de aan Citadele gecedeerde vordering van Baltic op MMF omdat verrekening zou zijn uitgesloten in het ondertekende cessiecertificaat. De rechtbank oordeelt dat de Unidroit Convention on International Factoring ('Convention') van toepassing is en dat het daar bepaalde voorrang heeft op de bepalingen uit het cessiecertificaat. In dit geval is verrekening op grond van artikel 9 lid 2, in samenhang met artikel 8 lid 1 onder c, van de Convention aan MMF toegestaan. Daarnaast heeft MMF volgens de rechtbank naar Lets recht een geldig beroep op verrekening gedaan. De vorderingen van Citadele worden afgewezen.

M.M. Eveleens-van der Zwaag, juli 2021

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 16-06-2021

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2021:5041

Zaaknummer: C/15/303765 / HA ZA 20-367

Rechters: J. van der Kluit

Advocaten: L.H.J. Baijer en B. Oral

Wetsartikelen: 8 Unidroit Convention on International Factoring en 9 Unidroit Convention on International Factoring

RECHTSPRAAK

Curatoren worden zonder succes persoonlijk aansprakelijk gesteld

In deze zaak stelt eiser als failliet de curatoren zonder succes persoonlijk aansprakelijk. De rechtbank Limburg verwierpt alle verwijten van de failliet.

Eiser was in staat van faillissement verklaard bij vonnis van de rechtbank Limburg van 8 januari 2013. Tussen eiser en de curator, inclus diens opvolger, was onenigheid ontstaan over de uitoefening van de taak van de curator tot beheer en vereffening van de boedel. Eiser heeft derhalve bij de rechtbank een verklaring voor recht gevorderd dat de curatoren aansprakelijk zijn voor de door eiser geleden schade.

De rechtbank stelt in haar vonnis voorop dat curatoren wegens een onzorgvuldige uitoefening van de wettelijke taak tot beheer en vereffening van de bedoel persoonlijk aansprakelijk kunnen zijn jegens, in dit geval, de failliet. Voor zover curatoren bij de uitoefening van hun taak niet zijn gebonden aan regels, komt hun in beginsel een ruime mate van vrijheid toe. Curatoren dienen zich te richten naar het belang van de boedel, maar het is in beginsel aan hun inzicht overgelaten op welke wijze en langs welke weg dat belang het beste kan worden gediend. Hetzelfde geldt voor de wijze waarop curatoren rekening houden met andere bij het beheer en de afwikkeling van de boedel betrokken belangen en voor de wijze waarop zij bij dat beheer of die afwikkeling uiteenlopende belangen tegen elkaar afweegt.

Met verwijzing naar het – voor insolventierechtjuristen – bekende arrest *Maclou* (HR 19 april 1996, *NJ* 1996, 727) benadrukt de rechtbank dat zij de vraag dient te beantwoorden of, uitgaande van bedoelde vrijheid, een over voldoende inzicht en ervaring beschikkende curator die zijn taak met nauwgezetheid en inzet verricht, in de gegeven omstandigheden in redelijkheid tot de desbetreffende gedragslijn zou hebben kunnen komen. Bij deze toetsing past, zo overweegt de rechtbank, terughoudendheid. Voor persoonlijke aansprakelijkheid is vereist dat de curator ook persoonlijk een verwijt kan worden gemaakt van zijn handelen. Daarvoor is vereist dat de curator gehandeld heeft terwijl hij het onjuiste van zijn handelen inzag dan wel redelijkerwijze behoorde in te zien (HR 16 december 2011,

ECLI:NL:HR:2011:BU4204, r.o. 3.4.3). De hiervoor gebruikte woorden ‘een over voldoende inzicht en ervaring beschikkende curator die zijn taak met nauwgezetheid en inzet verricht, in de gegeven omstandigheden in redelijkheid tot de desbetreffende gedragslijn zou hebben kunnen komen’ geven een zekere objectivering. Zo is het antwoord op de vraag of de curator ‘voldoende ervaring heeft’ niet van belang. Er moet van worden uitgegaan dat hij voldoende ervaring heeft.

Eiser maakt in totaal negen verwijten richting de curatoren (r.o. 3.1.2). Geen enkel verwijt houdt bij de rechtbank stand. Deze samenvatting zal drie verwijten bespreken. Ten eerste verwijt eiser de curator dat hij ten onrechte een gijzelingsbevel heeft uitgelokt tot nakoming van de inlichtingenplicht van eiser. Dit gijzelingsbevel zou volgens eiser enkel gerechtvaardigd zijn als er concreet zicht is op benadeling van de boedel. De rechtbank overweegt dat het recht een dergelijke regel niet kent. Het verwijt gaat derhalve niet op (r.o. 4.8).

Ten tweede verwijt eiser de curator dat hij ten onrechte strafvervolging heeft gevraagd in verband met een vermoeden van bedrieglijke bankbreuk door eiser. Eiser stelt dat hij hiervan is vrijgesproken, en dat daaruit volgt dat de curator ten onrechte aangifte heeft gedaan. De rechtbank overweegt dat een vrijspraak niet met zich brengt dat de curator, die aangifte deed van een vermoeden van bedrieglijke bankbreuk, een onrechtmatige daad pleegde. Daarnaast overweegt de rechtbank dat de aangifte van de curator feitelijk juist was, aangezien de curator bij zijn aangifte heeft aangegeven dat eiser niet heeft voldaan aan zijn inlichtingenplicht, zodat hij hier een vermoeden van bedrieglijke bankbreuk aan verbond. Bij deze aangifte was de curator volledig, omdat hij ook aangaf dat volgens eiser de administratie, waar de inlichtingenplicht betrokken op had, was verdwenen. Het is, zo overweegt de rechtbank, vervolgens aan de politie om onderzoek uit te voeren. Tegen deze achtergrond verwerpt de rechtbank het verwijt van eiser (r.o. 4.10).

Ten derde verwijt eiser de curatoren dat zij het faillissement te lang hebben laten duren. Volgens de rechtbank heeft eiser van 8 januari 2013 tot 8 oktober 2019 in staat van faillissement verkeerdt. Zij onderschrijft dat dit zonder meer onwenselijk lang is voor een natuurlijk persoon, maar verwijt dit goeddeels aan eiser zelf. Eiser is laat of helemaal niet tegemoetgekomen aan de verzoeken van de curatoren om verschillende bescheiden over te leggen. Daar waar eiser zich op het standpunt stelt dat het faillissement te lang heeft geduurd, was het volgens de rechtbank aan eiser om concreet aan te duiden hoeveel en in welke maanden niet voortvarend is opgetreden door de curatoren. Dat heeft eiser nagelaten, zodat de rechtbank overweegt dat het verwijt dat het faillissement te lang heeft geduurd geen grondslag kan vormen voor toewijzing van de gevorderde verklaring voor recht (r.o. 4.13).

De rechtbank wijst de gevorderde verklaring voor recht van eiser af en veroordeelt eiser in de

kosten van de procedure.

N. Lgarah, juli 2021

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 02-06-2021

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2021:4527

Zaaknummer: C/03/274712 / HA ZA 20-111

Rechters: J.R. Sijmonsma

Advocaten: B.H.A. Augustin en E.A.L. van Emden

Wetsartikelen: 6:162 BW

RECHTSPRAAK

Advocaat niet aansprakelijk omdat geen sprake is van een beroepsfout, evenmin van causaal verband

De in rechte betrokken advocaat is niet aansprakelijk voor de mislukte incassoprocedure en de mislukte poging om bestuurders aansprakelijk te stellen. Er is namelijk geen sprake van een beroepsfout, noch van een causaal verband tussen de gestelde fout en gestelde schade.

Ayda B.V. heeft haar advocaat ('de advocaat') verzocht om rechtsbijstand te verlenen in verband met een geschil met een aannemingsbedrijf. In overleg met Ayda heeft de advocaat een brief gestuurd en het faillissement van het aannemingsbedrijf aangevraagd. Vanwege een tekort aan middelen in de boedel kon de vordering niet worden voldaan, waarna Ayda een procedure is gestart om de bestuurders van het aannemingsbedrijf aansprakelijk te stellen. De rechtbank Alkmaar oordeelde dat de vordering van Ayda niet kon worden toegewezen, omdat de overeenkomst tussen Ayda en het aannemingsbedrijf niet zou zijn ontbonden. De brief die de advocaat namens Ayda had gestuurd bevatte volgens de rechtbank namelijk geen ontbindingsverklaring. Ayda stelt de advocaat in onderhavige procedure aansprakelijk voor de schade die Ayda heeft geleden doordat de overeenkomst met het aannemingsbedrijf niet is ontbonden. Volgens Ayda is er sprake van een beroepsfout die ertoe heeft geleid dat Ayda geen verhaal heeft kunnen halen op het aannemingsbedrijf.

De rechtbank wijst de vordering af op twee gronden. Ten eerste oordeelt de rechtbank dat er geen sprake is van voldoende causaal verband tussen de door Ayda gestelde fout en de door Ayda gestelde schade. De schade is namelijk, zo overweegt de rechtbank, in eerste instantie ontstaan door een tekortkoming van het aannemingsbedrijf. Dat Ayda haar vordering niet kon verhalen, had te maken met het gebrek aan baten in de boedel en de mislukte poging om de bestuurders aansprakelijk te stellen. Ayda heeft volgens de rechtbank niet aannemelijk gemaakt dat dit anders zou zijn indien de fout niet was gemaakt. Hierdoor bestaat er onvoldoende causaal verband tussen de fout en de schade.

Ten tweede wordt de vordering door de rechtbank afgewezen omdat de advocaat volgens de rechtbank niet foutief heeft gehandeld. De rechtbank oordeelt dat de brief die de advocaat

namens Ayda heeft verzonden wel degelijk een ontbindingsverklaring bevatte. Dat de rechtbank Alkmaar daar eerder anders over heeft geoordeeld kan volgens de rechtbank niet ten nadele van de advocaat worden ingeroepen. De advocaat was immers geen partij in die procedure en is dan ook niet gebonden aan het vonnis van de rechtbank Alkmaar.

A.L.M. van Rooij, 13 juli 2021

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 23-06-2021

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2021:6037

Zaaknummer: C/10/602063 / HA ZA 20-769

Rechters: J.E. Molenaar

Advocaten: G.C. Haulussy en M.J.G. Boender-Lamers

Wetsartikelen: 6:162 BW

RECHTSPRAAK

Afwijzing vordering curator ex artikel 843a Rv tot inzage in advocatendossiers

Curator slaagt er niet in voldoende aannemelijk te maken dat sprake is van wanprestatie en/of onrechtmatig handelen, zodat een rechtmatig belang bij de gevorderde inzage in advocatendossiers van gefailleerden ontbreekt. Aan het beroep op de geheimhoudingsplicht wordt niet toegekomen. Curator kon de advocaten zowel in hun hoedanigheid van uitvoerend advocaat als van maat in rechte betrekken.

Eiser in deze zaak is de curator van een vennootschap onder firma en de twee voormalige vennoten. Hij vordert inzage in 'schriftstukken en gegevensdragers', die twee advocaten onder zich zouden hebben ingevolge hun overeenkomsten van opdracht met de vof en de beide vennoten in privé. Gedurende een periode van ruim vier jaar hebben de advocaten in totaal achttien dossiers voor gefailleerden behandeld. In het laatste jaar hebben zij ten minste € 78.000 gedeclareerd.

In een uitvoerig vonnis motiveert de rechtbank waarom volgens haar niet aan de voorwaarde van artikel 843a Rv is voldaan, dat sprake moet zijn van een rechtmatig belang bij de gevorderde inzage. Het door de curator gestelde rechtmatig belang betrof het aantonen van een vermoede tekortkoming of onrechtmatige daad. Onder verwijzing naar het arrest van de Hoge Raad van 10 juli 2020 (ECLI:NL:HR:2020:1251) overweegt de rechtbank dat de curator in dat geval zodanige feiten en omstandigheden dient te stellen en met eventueel reeds voorhanden bewijsmateriaal moet onderbouwen, dat voldoende aannemelijk is dat die tekortkoming of onrechtmatige daad zich heeft voorgedaan of dreigt voor te doen. Wanneer dit voldoende aannemelijk is, is afhankelijk van de stellingen en verweren en de overtuigingskracht van reeds overgelegd bewijsmateriaal.

De curator had verschillende verwijten gesteld, zoals schending van de verplichting om te informeren over de mogelijkheid van gefinancierde rechtsbijstand, onterechte verrekening

van declaraties met derdengelden en het hanteren van een onredelijk honorarium. In enkele gevallen werden die verwijten ondersteund door verklaringen van de gefailleerden. Die verklaringen waren op enkele punten echter duidelijk onjuist of werden tegengesproken door schriftelijke bevestigingen van de advocaten aan de gefailleerden. De slotsom van de rechtbank is dat de curator onvoldoende heeft gesteld om de hiervoor genoemde ‘aannemelijkheidsdrempel’ te halen en dat hij dus geen rechtmatig belang heeft bij de inzage. Deze (en alle andere) vorderingen van de curator worden dan ook afgewezen. Aan het beroep van de advocaten op hun geheimhoudingsplicht (art. 843a lid 4 Rv) komt de rechtbank niet meer toe.

Volgens de rechtbank werd overigens wel aan de twee overige voorwaarden van artikel 843a Rv voldaan. Zo overweegt zij dat de curator, gelet op zijn wettelijke taak, partij is bij de rechtsbetrekking – de overeenkomsten van opdrachten – met de advocaten. Daarnaast had de curator de gevorderde gegevens naar het oordeel van de rechtbank voldoende afgebakend, nu hij inzage had gevraagd in alle aangelegde dossiers, met uitzondering van de zich in die dossiers bevindende werkaantekeningen.

Een interessante voorvraag die de rechtbank in deze zaak moest beantwoorden, was of de curator wel de juiste partijen had gedagvaard. Hij had de twee advocaten gedagvaard die feitelijk de opdracht verrichtten, en niet de advocatenmaatschap met wie de overeenkomsten van opdracht waren aangegaan. De curator, die ook schadevergoeding had gevorderd, zou zich daardoor bij een toewijzend vonnis sowieso niet kunnen verhalen op het afgescheiden vermogen van de maatschap. Volgens de rechtbank kon de curator de natuurlijke personen echter wel in rechte betrekken. Ten eerste in hun hoedanigheid van maat, waarin zij ex artikel 7A:1679-1681 BW aansprakelijk zijn voor een eventuele wanprestatie van de maatschap. In de overeenkomst van opdracht was namelijk alleen de aansprakelijkheid van de maten als feitelijk opdrachtgever (art. 7:404 BW) en de hoofdelijke aansprakelijkheid voor het geheel (art. 7:404 lid 2 BW) uitgesloten. Ten tweede ook in hun hoedanigheid van advocaat, waarin zij weliswaar niet op grond van artikel 6:74 BW konden worden aangesproken (de maatschap was immers contractspartij en art. 7:404 BW was rechtsgeldig uitgesloten) maar (mogelijk) wel ingevolge artikel 6:162 BW.

J.H.M. van de Wiel, juli 2021

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 16-06-2021

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2021:4954

Zaaknummer: C/03/277058 / HA ZA 20-223

Rechters: N.H.J. Lafghani

Advocaten: F. van Kersbergen

Wetsartikelen: 843a Rv, 92 Fw en 5:2 BW